

dina, što možemo pratiti godine biskupovanja naših biskupa. Slava i čast budi svim biskupima našega naroda, slava i čast onima, koji su naš narod branili mačem ili perom. Teško ćete ipak naći biskupa, koji bi s narodnom prosvjetom jače svezao svoje ime, nego što ga svezao sa narodom hrvatskim naš ovogodišnji svečar« . . . Poslednje besede g. drja. Smičiklasa potrjuje vsak Slovan, podpisujemo jih tudi mi z obema rokama. Dodajemo pa še, da je Strossmayerjevo ime tesno zvezano tudi z našim slovenskim plemenom, saj se je on vsekdar živo zanimal za naš napredek, saj se je on vsekdar veselil vsakega našega napredka in je vsakokrat žaloval z nami, če nas je preganjala in tepla sovražna usoda. Ni ga menda slovenskega društva, kateremu bi on ne bil podpornik ali ustanovnik. Zato smemo po vsej pravici reči, da je Strossmayer tudi naš; Strossmayer je tudi Slovenec! Strossmayer pa ni samo slaven Hrvat, slaven Slovan, on je svetovnoznan mož, ki ga čisla vsa Evropa. Da temu odličnemu rodoljubu in bratu svojemu izkažejo spoštovanje in ljubezen našega naroda, odzvali so se radi slovenski pisatelji in umetniki povabilu »Hrvatske Matice«, da bi sodelovali pri Strossmayerjevi »Spomenici«, ki mu jo pokloni dne 8. septembra odbor »Hrvatske Matice« v Djakovu. Strossmayer je, kakor je bil svoje dni naš Slomšek, danes živa priča, da, kdor je značajan mož in iskren rodoljub, ostane lahko značajan mož in slovanski rodoljub, tudi če mu posade škofovsko mitro na glavo. Slava Strossmayerju!

Matica Hrvatska je imela 22. julija svoj redni občni zbor, na katerem je njen predsednik, g. dr. T. Smičiklas, izpregovoril med drugimi tudi nekaj ljubeznivih besed, ki se tičejo nas Slovencev in ki pričajo, da je vzajemnost med nami in Hrvati krepkejša in živiejša, nego je bila kdajkoli. Dr. Smičiklas je bil izpregovoril te-le pomenljive besede: »Odbor je »Matic« još doživio pri svojoj skromnoj pripravi ogromnu sreću. Pozva i braću Slovence, neka s nama složno proslave našega zajedničkoga prosvjetnoga dobrotvora. Kao da nam se je nebo otvorilo, tako nas općara jednodušni usklik braće Slovenaca (Živjeli!): Hoćemo i mi u bratsku slogu! Do dvadesetak slovenskih pisaca i lijep broj njihovih umjetnika oglasuju nam vruću bratsku ljubav izmedju Slovenaca i Hrvata kao zalog bolje budućnosti obadvaju plemena. Skoro će biti stotina godina, što je jedan dio slovenskoga i hrvatskoga naroda bio spao pod tuđu kapu, koja je poštivala narodne osjećaje našega naroda. Od onoga je vremena u raznim zgodama prekidano živo osjećanje za našu zajednicu. Prije šezdeset godina primismo jedni i drugi jedne znakove za pisanje narodnoga jezika. Neki umnici slovenski prigriše jezik hrvatski kao zajednički književni jezik; drugi, zabrinuti za svoju pučku prosvjetu, uzmu jače njegovati svoje pučku narječje. Svi su ipak Slovenci oduševljeni za postepeni napredak zajednice slovensko-hrvatske. Mnoge se bure vijahu u ovo šezdeset godina nad slovenskim narodom, raskidanim u pet pokrajina. Večnom u manjini prema ograncima dvaju velikih naroda, ne može da se krepko oglasi cijelom dušom svojom narod slovenski. Zato kraj tolike, gotovo sto godina gojene bratske ljubavi izmedju obadva plemena, ima tako malo zajedničkih čina. Zato je i naša radost velika, što u ovoj knjizi slave dično mjesto zapremaju braća Slovenci. Daj Bože, da taj naš započeti zajednički književni rad nikada ne pre-stane. Sada nas je sabrao svojom slavom naš zajednički dobrotvor, a u buduće neka nas sabire bolja budućnost našega naroda. Hvala vam, gospodo pisci i

umjetnici slovenski, što ste se odazvali. S vama zajedno možemo gromkije uskliknuti pred državom, pred Slavenstvom i pred cijelim svijetom: Živio biskup Strossmayer! (Živio!)

Tajnik g. Kostrenčić je poročal med drugim in rekel:

»Gospodarsko poslovanje Matice Hrvatske bilo nam je i prošle godine uspješno. Broj članova dosegao je i ove prošle godine jedanaestu tisuću, te u svemu imademo za god. 1899. na broj članova 11.017., više nego prošle godine 9 članova. a bilo bi ih još više, da nije ponestalo zalihe knjiga. Članovi se dijele ovako:

članova utemeljitelja:	
koji su uplatili utemeljiteljnu glavnicu	1.456, više nego g. 1898.: 67 članova,
koji utemeljiteljnu glavnicu uplaćuju	314, manje » » 1898.: 14 »
članova prinosnika:	9.247, manje » » 1898.: 54 »

Ukupno svih članova 11.017, više nego g. 1898.: 9 članova.

Tiskalo se je prošle godine svih deset za članove određenih knjiga »Matices« u 11.100 primjeraka u skupnom broju od 111.000 otisaka, te je do danas — kako već i prije spomenih — sva ova zaliha do nekoliko otisaka pojedine knjige posve razpačana.

Redovita prihoda imala je »Matica Hrvatska« tečajem prošle upravne g. 1899. u svemu for. 41.444.28 nč.

Sveukupni glavnični imutak »Matices« iznosi sad — osim društvene kuće i podsusedskoga posjeda — što u papirima što u gotovini for. 115.576.56 nč.

Po tajnikovem poročilu so se vršile volitve. Za bodoče triletje so bili izvoljeni: V književni odbor za podpredsednika: g. Jos. E. Tomić, savjetnik zemalj. vlade; za odbornike: g. Musić dr. August, sveučil. profesor, i Novak Vjenceslav, učiteljištni profesor; v gospodarski odbor za odbornike: gg. Deželić Gjuro, gr. viećnik, i Harambašić dr. August, odvjetnik.

† **Friderik Viljem Nietzsche**, slavni nemški filozof in pesnik, je umrl dne 25. avgusta v Weimaru. Filozof Nietzsche — kateri izobraženec ga ne pozna, vsaj po imenu?! Poleg Tolstega, Zole, Ibsena, Spencerja, Sienkiewicza, Masaryka . . . se v naši dobi menda nobeno ime ni tolikrat pisalo in izgovarjalo kakor ime Nietzsche. »Nietzscheizem« je naslov posebne filozofije. Nietzsche pomenja revolucijo v filozofiji. Nietzsche in »nadčlovek« (višji človek) — to sta skoro sinonimna pojma. Takozvanega nadčloveka sicer ni iznašel Nietzsche, ampak Goethe, vendar je bil Nietzsche tisti filozof, ki je dal temu pojmu pravo, konkretno vsebino. Nietzschejeva filozofija se bori proti vladi mase in se poteguje za posameznika, za individuum, toda ne za vsakega posameznika, ampak le za močnega nadčloveka. Masa pa ima le namen, da poraja iz svoje srede »nadjudi«, ki s svojo močno voljo in s svojim duhom kažejo masi pot in jo vodijo . . . Nietzsche se je skušal v svojih skrajnih nazorih popolnoma osvoboditi preteklosti, njene filozofije in njene morale ter si je bil postavil za smoter svojemu mišljenju, učiti novo naziranje o svetu in o človeku. Svojo filozofijo je oprl na prirodno znanost razvoja po sistemu Darwinovem. V naravi obstoji samo to, kar je dovolj močno, da zmaga v krutem boju za obstanek. In le, kar je najmočnejše, to ima tudi pravico do življenja. Nietzsche je napisal skoro celo biblioteko. Najznačilnejša knjiga njegova je brez dvoma: »Also sprach Zarathustra«. V tej knjigi govori Nietzschejev nadčlovek